

restituit, & Justinopolim appellavit. Ceterum Historiam à Maximiano conscriptam, quam hic Notester ex Hieronymo, Orosio, aliisque Scriptoribus collectam fuisse tradit, variosque in libros dispergitam, alibi sub Annalicia nomine laudat, eaque potissimum uititur, sicut & Paulo Diacono, cum de spectantibus ad profanam Historiam scribit. Hic eandem Chronicon fuisse dicit non modo Imperatorum, sed & Regum & Praefectorum.

X. Ex his, quæ subsequantur ad secularem historiam, sed & ad Ecclesiasticam spectantibus, aliqua ad Maximiani etatem pertinent, alia pro more spectantibus sunt dicta. Ex Agathia Historia lib. 1. petenda, quæ ad Narsetis victorias hic indicatas spectant post Thebae mortem, Cumaram videlicet obſidio, Luca recepta, reliqui de Gothis, Francisque triumphi. Ea autem omnia, quæ ab Agnello de Narsete narrantur, post Maximiani obitum evenerunt, ex quo Fori Cornelii restitutam civitatem per Antiochum Praefectum Agathia laudatum, discimus. Maximiano ad meliora translatio, accidisse puto, quæ de Manichæorum Ravennæ cognitâ, suppressâque hæreticâ dicuntur. Pelagii I. Pontificis mors non nisi post Maximiani etatem Agnelli Episcopo sedente accidit. V. C. Papebrochus in Conatu tradit euendit, postquam sedisset annos IV. menses X. dies XVIII. a priori qualcumque electione anno XI. mortuum, scilicet 561. die 2. Martii. Noster diem ejusdem emortualem signat tertium. Ait verò hanc evenisse post tres annos a Manichæorum cœde, quare illi multati fuerant circa annum 557. Agnelli Episcopi quartu, prodigium enim ruboris in Cœlo apparentis ad undecimam Novembri anni 560. spectat. Aliud prodigium aereum ex charactere feria secunda cum die 25. Julii concurrente anno 567. deputandum est Cyclo Solis XVI. Lit. Dom. B. Veronam a Narsetis exercitu occupatam cum Brixia memorat Theophanes Indit. XI. idest ad annum 563. bis; eodem etiam anno mense Victoriae triomphales nuncii Roma Constantinopolis delati pervenerunt Narsetem videlicet Patrium duas urbes munitissimas Veronam, & Brixiam a Gothis receperisse.

XI. Chrysotaria duo à Maximiano Ecclesiæ donata, majoris certè molis, quæ vascula sacro chrysotati servando, quæ hodie adhibentur, ostendit pondus alterius, quatuordecim videlicet librarum. Inscriptio uni apposta probat tantum ad usum Fidelium facta, at quisnam usus is esset, vix divinare liceat. Duchangius ex Rubeo in Glosario Latinitatis vasum nomen adnotavit, sed nil præterea de usu. Anne in Baptismate, extremaque Fidelium unctione amplior quam modo chrysotatis usus? Reliqua dona Ecclesiæ collata ab

A Maximiano ejusdem magnificentiam commendant, epigraphes vero inscripta humilitatem, animique moderationem ostendunt, qui se ubique à Domino de stercore elevatum profitetur. Quo loco Polæ natus sit ignoratur, at liberaliorem educationem ejus ait, & scripta testantur. Quæ de Thesauro invento à Maximiano, & ex parte Justiniano oblato narrantur, infelicissime à Ravennatis schismate infectis conficti arbitror. Indigna ea sunt, quæ narrantur de Sanctissimo Episcopo, quem inter Celites relatum catholica Ecclesia veneratur. Porro ejus fabulæ finis, ut Pallium ab Imperatore per Ravennas peritum, & ab eodem collatum narratur. Vide quæ in Præfatione adnotavimus. De Endothibus sati supra ad S. Victoris vitam. Libros ad Ecclesiasticam Liturgiam, & Psalmodiam, quibus per ea tempora Ecclesia Ravennas utebatur ex hoc loco movimus, videlicet veteris Testamenti, quæ septuaginta verterunt, & novum ex Hieronymi versione, adhibitis Augustini lucubrationibus, Missalia (quorum hic nomen antiquissimum, quod legerim) per totum anni circulum. In his ritus Missarum, & ita feri usque ad undecimum secundum Missalia non Evangeliorum, & Epistolârum lectiones, ut postmodum, continebant, sed Missarum cuique diei proprium, quod observarunt viri docti, & dacet vetus Missale in Cassinensi Bibliotheca servatum. Ita & antiqui Codices, in quibus Gelasianus Ordo, quos ex Reginae Christinae Bibliotheca publici juris fecit doctissimus P. Thomasius, quique modo affervantur in Vaticana, ubi eodem humanissime exhibuit mibi evolvendos D. Zaccagnius ejusdem Bibliotheca modò Custos. Volumen aliud ingens ex duodecim libris compositum, quod Romanam aportationem lamentatur Agnellus, minime arbitror Ecclesiasticis officiis deputatum, sed aliud insigne quodpiam Maximiani opus fuisse indicari videtur, ex eo quod in Libros distingueretur.

XII. Ex Maximiani probitate, occasione arrepta suorum temporum corruptos mores infectando ad Petronacis etatem transit, ut S. Episcopi ossa ex humili loco in digniorem translata enarraret. Ex hoc autem, & ex aliis hujus operis locis appareat post Petronacis Ravennatis Episcopi tempora, hæc ab Agnello conscripta fuisse, quod notavimus in Observationibus ad carmina operi toti præfixa. n. 5, & ubi de ejus translationis tempore. Porro hic se, & decimo loco inter Ravennatis Ecclesiæ sacerdotes sedisse, & Architectonica peritum fuisse commendat ejus translationis narratio occasione. Sicli vox ad significandam Lagenam, sive Urceum aqua extrahendis adhiberi solitum adhuc apud nos perseverat in Secchio immutata. Gothicæ hinc originis eam dicere prouum est.